

Verloskundige Ilse Verbandt als kleuter al overtuigd dat ze later voor baby's zou zorgen

Koninginnedag voor

alle mama's

Zondag 12 mei is het een koninginnedag voor de mama's waar ook ter wereld. *Moederdag*, op zich één keer in 't jaar het zonnetje waarmee een gloed van vreugde en dankbaarheid kan geuit worden aan zij die ons bestaan en zijn mogelijk maakte. Om die feestelijkheid van heel dichtbij in te kleuren maakten we een afspraak met verloskundige Ilse Verbandt (°12.4.74), zelf moeder van Lukas (3) en Marlies (3 maandjes). Een heel lieve dame waarbij, zowel bij moeilijke als blije momenten, sentimentjes en traantjes niet altijd uit mekaar te houden zijn. „Ik kon amper babbelen toen ik mijn troetelpop Frederik als mijn eigen baby behandelde en ik het in mij had om later voor kindjes te zorgen.” Ilse was 18 toen ze in het Oostendse Vesaliusinstituut definitief voor vroedvrouw ging en na verloop van tijd het eerste baby'tje mocht opvangen: hoe eerst het hoofdje verscheen, iets later de broze schoudertjes en het kleine wolkje op mama's buikje werd gelegd toen het zijn eerste traantjes weende. „Dat is het mooiste moment van heel de bevalling. Die lang verwachte lieve spruit, vlees-en-bloed van je eigenste-ik, die je zachtjes met je handen kunt koesteren. Een onbeschrijfelijke vreugde en warmste menselijkheid die ik alle vrouwen die nog steeds wachten op een bevrucht eitje, toewens.”

Opgegroeid in de Brugse Sint-Claradreef, aan de achterkant van het toenmalige Sint-Jozefziekenhuis, trok Ilse Verbandt als jonge meid naar het atheneum en stond er haar

steek. Wiskunde was oké en wat kunst betrof kon ze wel degelijk iets aan het papier toevertrouwen, zoals een foto op haar manier met het potlood herportretteren. Muzikaal

leerde Ilse op school blokfluit... al stond de radio thuis helemaal open voor muziek uit de golden sixties, volgens haar nogalwat mooier dan het hedendaagse boenkeboenkeboenke...

Van troetelpop, tot pony Apache

Vanaf haar vijfde levensjaar met moeder Laurette alleen, beïnvloedden die omstandigheden wel ergens gemoed en leven van Ilse: „Mama is alles voor mij, en vooral een heel goede vriendin. We helpen mekaar voor 200 %.”

— **Ben je een uitbundig meisje?**

— **Ilse:** „Heel zeker en daar had ik van tijd reden genoeg voor. Zoals de tijd dat we in het vierde leerjaar van school uit naar een Woumense manege trokken en ik met pony *Apache* leerde paardrijden. Niet gemakkelijk, je moet je heel erg concentreren en vooral het evenwicht behouden. Mijn kneukels waren in 't bloed getrokken door mij te schoren om er toch niet af te vallen. Hopelijk vind ik later de weg terug naar de manege als ook mijn kinderen interesse koesteren voor de viervoeter.”

— **Durf je als meisje opkomen voor je rechten?**

— **Ilse:** „Vast en zeker, ook al was ik in mijn prille schooltijd wel ietwat aan de bedeesde kant. Mijn eerste kus? Dat was op mijn 16de aan rijzige en blonde klasgenoot Tony. Voor mij de periode waarin de

liefde vaak zo blind kon zijn...”

— **Tot hoelang geloofde je in bloemkoolkindjes?**

— **Ilse:** „Als kleuter van zeven vroeg ik mama hoe 't allemaal in mekaar stak. Met behulp van een boek legde moeke me uit... dat als je vrijt er kindjes van kunnen komen. Als het zo is, was mijn besluit, dan zal ik maar één keer vrijen want ik moet maar één kindje hebben.”

Als vroedvrouw heb je twee levens in handen

Ilse was 18 jaar toen ze in

het Oostendse Vesaliusinstituut — *blauwe ruiten* in de volksmond — voor verloskundige ging studeren; dat hield in twee jaar verpleging en een jaar specialisatie voor vroedvrouw.

— **Ilse** : „Afgestudeerd heb ik anderhalfjaar bij de Bond Moyson ingestaan voor thuisverpleging, waarna ik zes maanden in het Sint-Jozefsziekenhuis op de pediatrie bedrijvig was. Tenslotte kreeg ik bericht dat ik in het Brugse AZ op de kraamafdeling kon beginnen.”

— Welke waarheid als vroedvrouw ingepompt ?

— **Ilse** : „Attent zijn voor de mensen. Er over waken dat je bij iedere situatie gevat tussenkomt en het antwoord weet op iedere gestelde vraag. Wanneer moeke *in de arbeid* is, moet je via de monitor de hart-

slag van 't kleintje volgen en bij de minst verdacht lijkende situatie onmiddellijk de dokter verwittigen. Oplettenheid en voorkomendheid zijn levensnoodzakelijk... omdat je tenslotte twee levens in je handen hebt !”

— Pijnlijke ontsluitingsweeën...

— **Ilse** : „Komt voort uit een samentrekking van de baarmoeder. Als de moeder *in arbeid begint te gaan* — het kindje zich aankondigt — komen de weeën (contracties) eraan. Het is niet uitgesloten dat er zich zelfs een paar maanden voordien al voorweeën voordoen, omdat de baarmoeder zich dan al aan het klaarmaken is voor *le moment suprême*. De échte — pijnlijke — weeën die komen het allerlaatst.”

— Allereerste baby die je zag geboren worden...

— **Ilse** : „Ik had een geboorte aleens op de televisie gezien, maar als dit zich rats voor je neus en levensecht afspeelt, ontcom je niet aan een bepaalde nervositeit. Er mag niets verkeerd lopen. Al blijft de gynaecoloog er bij. Ongeacht de *eerste keer*, kunnen we wel zeggen dat *iedere bevalling* iets heel bijzonders is. Het nieuwe leven, het geluk van de ouders en de blijdschap waarin zelfs de vroedvrouwen helemaal opgaan : op zich drie uitroepingstekens van opperste genoegdoening !”

— Op wat moet gelet bij het opvangen ?

— **Ilse** : „Als alles goed verloopt en de baby ademt en weent, wordt het kindje direct op de buik van de moeder gelegd. Ademt het niet en slaat het wat blauw uit dan dragen we het kindje aanstonds naar een speciale tafel waarop de pasgeborene zuurstof wordt toegediend of, met een sonde in mondje of neusje, eventuele slijmen worden weggezogen. Meestal beginnen ze spontaan te schreien en is er niets aan de hand.”

De weeën van de papa's...

„Gelukkig hebben we naast de verlostafel ook nog altijd het bed van de moeder”, zegt Ilse, „want het is niet de eerste man die flauwvalt op het ogenblik dat zijn vrouwtje hun kindje baart. We hebben soms meer miserie met de man dan met de mama. Wat *mijn Bart* betreft, die heeft zich heel sterk gehouden.”

— Traantjes niet vreemd aan kraaminrichting...

— **Ilse** : „Wanneer kindjes het leven niet halen, is dit zowel voor ouders als materniteit een heel pijnlijke confrontatie. Al weten de mama's in spe dit doorgaans al voordien, omdat de controles tegenwoordig heel precies worden opgevolgd. Het is de gynaecoloog die het verdict kenbaar maakt. Als vroedvrouw laten wij die mensen een poosje gerust, tot de mare tot de kraamvrouw

doordringt en zij spontaan wat meer loskomt. In zulke moeilijke momenten durf je als verloskundige het van zijn kindje ontzegde moedertje heel dicht vastnemen. Innig als een hartsvriendin...”

Mama, op zich de gsm naar je hart !

De koningswens van Ilse kon tellen : Lukas woog bij zijn geboorte een goeie 4 kg en Marlies 3,900 kg. „Wat mijn zontje betreft heeft de vroedvrouw nog niet aardig op mijn buikje moeten duwen. Normaal eigenlijk, omdat bij je eerste kindje er nog geen *passage* is geweest. Met mijn dochtertje ging het heel wat gemakkelijker : een paar keren persen en mijn schat was daar !”

— Twee kindjes, twee karakteren ?

— **Ilse** : „Vast en zeker : Lukas is een jongen waar enorm veel energie insteekt, zodanig dat we soms blij zijn dat het avond is en hij in zijn bed zit. Maar net als zijn moeder heeft hij een heel grote mond, maar toch zo'n heel klein hartje. Onze drie maanden jonge Marlies is veel rustiger. Ze maakt haar dag en haar nacht door al drinkend en slapend. Eens haar oogjes open, lacht ze toch zo graag !”

— Blij dat je man er telkens bij was ?

— **Ilse** : „Je ventje erbij geeft sterkte. Tijdens de weeën was hij wel nerveus en bekende naderhand dat de stress hem behoorlijk had afgemat. Ik weet nog dat ik bij de geboorte van Lukas naar Bart riep dat hij eens moest kijken of ons zontje wel tien vingertjes en tien teentjes had...”

— Wat wil je jonge moedertjes nog zeggen ?

— **Ilse** : „Het is beter een baby op de rug te leggen dan op de zij. Men denkt vaak dat het kindje zal stikken bij het overgeven. Fout, want het zal zich bij zo'n geval op zijn zijde. Anderzijds wil ik wel borstvoeding aanprijzen. Niet alleen omdat het 't beste is voor de baby, maar *vooral* omdat je aldus geen beter contact kunt hebben met je kind.”

— Jouw bijzondere wensen voor moederdag ?

— **Ilse** : „Dat de mama's heel veel geluk hebben met hun kindjes... en dat zij die al lang streven naar kinderkreetjes, maar niet zwanger geraken, op moederdag het geluk mogen kennen zwanger te zijn. Wat de kinderen betreft, zouden zij zeker de grondgedachte van moederdag niet mogen vergeten : het eren van mama. De unieke persoon in je leven die in alle omstandigheden de gsm is naar je hart !”

Ook zwangere vroedvrouw niet zonder sprankel angst naar verlostafel

„Je blijft naar je buikje kijken”

„Als vroedvrouw weet je alles... en eigenlijk veel te veel”, aldus Ilse. „Zoals iedere vrouw op aarde let je tijdens je zwangerschap op alles dat verkeerd zou kunnen gaan. In de eerste weken kan een miskraam immers heel snel aan de orde zijn. Eerlijk gezegd kende ook ik een sprankel angst toen het tijd was voor de verlostafel...”

Bij Ilse kon het geluk niet op toen haar maandstonden achterwege bleven en ze normaliter in verwachting was. „Naarmate tijd en dagen verstrijken zou je wel 100 keer naar je buikje kijken, om te zien of het al verdikt is. Van mijn eerste kindje Lukas ging het niet zo rap, want je buik moet wat rekken, hé”, lacht de jonge mama. „Van mijn dochtertje zag je de rondingen al

heel wat vroeger. Mijn man Bart vond die evolutie blijkbaar plezant, want meer dan eens drukte hij niet alleen zijn handen maar ook zijn oren op mijn buik om te luisteren of hij zijn aanstaande dochtertje nog niet hoorde...”

— **Wanneer komt er beweging in het buikje?**

— **Ilse:** „Waar een zwangerschap 40 weken duurt, voelde ik van mijn zoontje al na 18

weken wat beweging. Iets wat almaar aanzwol, bij zover dat mijn buik nogal weg en weer smakte als Lukas aan het stampen ging. Dochter Marlies deed het in die zin heel wat rustiger aan.”

— **Veel bijgekomen van je zwangerschappen?**

— **Ilse:** „Van de eerste was ik wel 17 kg bijgekomen en tamelijk rond. Waar mijn dochtertje daarentegen helemaal vooruit zat, had ik nogal een dikke tunne...”

— **Wat raad je aanstaande moedertjes aan?**

— **Ilse:** „In het laatste stadium niet te lang te wachten om de geneeskundige dienst in te schakelen, wanneer het niet meer de positieve kant blijkt uit te gaan. Toen ik van onze Marlies op zeker ogenblik bloedverlies vaststelde, ging ik naar het AZ Sint-Jan waar

een kleine blessure aan de baarmoederhals werd vastgesteld. Een onderzoek van een paar dagen voordien bleek er de oorzaak van te zijn. Men stelde mij evenwel gerust: alles was oké.”

— **Je hebt vrouwtjes die zeer vlug bevallen.**

— **Ilse:** „Dat zullen dan vrouwtjes zijn die gemaakt zijn om kindjes te baren, zeker... Voor een eerste bevaling mag je toch op 12 à 16 uur rekenen.”

— **Op de verlostafel voel je de kleine spruit komen die tenslotte op je buik wordt gelegd. Wat gaat er in je om?**

— **Ilse:** „Dat sprankelende vlees en bloed van je eigenste-ik, is een opperste geluk dat alleen een mama kan meemaken!”

Carrièreplanning speelt mee...

Voor het eerst mama op oudere leeftijd

Statistisch gezien zouden er in Vlaanderen constant 100.000 vrouwen zwanger zijn. Of dit terugloopt of stijgt? Volgens Ilse Verbandt zwelt het aantal geboortes in het Brugse AZ zeker niet aan...

Brengt de tijd dat niet mee, vragen we Ilse. Vroeger beviel de vrouwen van hun eerste kindje doorgaans voordat ze 20 lentes hadden bereikt. Nu durven ze wachten tot hun 30ste... als ze al niet slechts op hun 40ste voor het eerst mama worden.

— **Ilse:** „Vandaag willen de dames in de allereerste plaats carrière maken. Wat mijzelf betreft, had ik mij voorgenomen om kindjes te krijgen voor mijn 30ste. Niet te vergeten dat hoe ouder je kindjes ter wereld brengt, hoe ouder je zult zijn wanneer dat jonge geweld zijn plaats in de maatschappij opneemt. Niet onbelangrijk, want een kind dat jonge ouders heeft, is nog altijd een niet te verwaarlozen opponent.”

— **Draagmoeder zijn...**

— **Ilse:** „Ik begrijp dat dit een heel schone geste kan zijn. Toch heb ik het er moeilijk mee dat je iets dat je in je buik voelt bewegen, naderhand aan iemand anders toevertrouwt...”

— **Kind afstaan...**

— **Ilse:** „Daar kunnen doorgaans heel inzondere omstandigheden aan de basis van liggen. We hebben dit in ons ziekenhuis nog meegemaakt, dat moeders die een kindje hadden gekregen, het zelfs niet wilden zien. Dat kunnen mensen zijn die verkracht werden. Bij speciale gelegenheden kan ik het bijtreden omdat soms een prangende vraag het gemoed bezaart: de manier waarop je zwanger bent geraakt...”